

Vlaams
Parlement

vergadering **C245 – OND27**
zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen

van 29 mei 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Lies Jans tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over een eventueel ingangsexamen voor kinesitherapeuten - 1867 (2011-2012)	3
Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het toeleiden naar een procedure voor diplomagelijkschakeling - 1916 (2011-2012)	6
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het hoge aantal hernieuwers dat nog geen school- of studietoelage heeft aangevraagd - 1905 (2011-2012)	8
Vraag om uitleg van mevrouw Katrien Schryvers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de pilootprojecten in het deeltijds kunstonderwijs - 1932 (2011-2012)	9
Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de invulling van nieuwe kleuterklassen in Antwerpen en de conformering ervan aan de vigerende regelgeving - 1899 (2011-2012)	
Vraag om uitleg van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de extra plaatsen in het Antwerps onderwijs - 1935 (2011-2012)	12

■

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert**Vraag om uitleg van mevrouw Lies Jans tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over een eventueel ingangsexamen voor kinesitherapeuten - 1867 (2011-2012)**

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Minister, mijn vraag handelt over een eventueel ingangsexamen voor kinesitherapeuten, met de nadruk op eventueel, want eigenlijk wil ik vooral peilen naar de mogelijke veranderingen die op komst zouden kunnen zijn.

Er woedt al jaren een discussie over het aantal toegelaten afgestudeerden in de verschillende zorgsectoren, zowel artsen, tandartsen als kinesitherapeuten. Iedereen weet wellicht dat er voor het aantal artsen een ingangsexamen werd ingevoerd. Federaal minister Colla heeft die contingentering destijds ingevoerd. Vlaanderen en Wallonië houden er een andere mentaliteit op na wat dat ingangsexamen betreft. In Vlaanderen trachten we de instroom te beperken middels een ingangsexamen voor de aanvang van de studies voor arts: in Wallonië kent men die methode niet, met als gevolg dat daar steeds vraag is naar een verhoging van het contingent.

Ik wil mij vooral toespitsen op de situatie voor de kinesitherapeuten. We stellen vast dat er ontwikkelingen aan de gang zijn op federaal niveau. In 2005 is er op federaal niveau een systeem van contingentering voor kinesitherapeuten ingevoerd. Daarbij contingenteert men niet op basis van een ingangsexamen, maar op basis van een uitgangsexamen. Kinesitherapeuten volgen eerst gedurende vijf jaar studies, behalen het diploma van kinesitherapeut en moeten dan, indien noodzakelijk op basis van het aantal afgestudeerden, een uitgangsexamen afleggen om een erkenning te krijgen van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV). Met die RIZIV-erkenning kunnen ze dan als zelfstandige werken en krijgen de patiënten een terugbetaling van de onkosten via het ziekenfonds. Kinesitherapeuten die de studies hebben afgewerkt, maar niet die RIZIV-erkenning krijgen, kunnen dus niet als zelfstandige aan de slag en zijn dan eigenlijk verplicht om in rusthuizen of ziekenhuizen aan de slag te gaan.

Wat is de huidige toestand? Op dit ogenblik worden er geen uitgangsexamens meer georganiseerd. In 2006, 2007 en 2008 waren die er wel. In 2010 ook nog voor de Franstaligen. In het federaal regeerakkoord kunnen we lezen dat er wel wat beweging is op dat vlak: “Het vergelijkend examen voor de kinesitherapeuten zal worden afgeschaft, in overleg met de gemeenschappen en met eerbied voor de voorwaarden waarin de Planningscommissie voorziet.”

De N-VA is zeer tevreden dat dit in het federaal regeerakkoord staat. We hebben het altijd onzinnig gevonden dat kinesitherapeuten die hun studies met voldoening hebben afgerond, nog eens een uitgangsexamen moeten afleggen, om dan uiteindelijk geen RIZIV-nummer te krijgen. We zijn zeer tevreden dat er op dit moment een stap wordt gezet om daar een einde aan te stellen. We vragen ons natuurlijk wel af wat dat zal betekenen voor de toekomst. Hoe zullen we dat verder aanpakken in Vlaanderen? Er moet nauw overleg gebeuren tussen het federaal niveau en de gemeenschappen.

Minister, wat weet u over die situatie? Wat is uw mening daarover? Hoe zal dat evolueren in de toekomst? Zullen we uiteindelijk overgaan naar hetzelfde systeem als voor artsen, namelijk door middel van een ingangsexamen, gekend als numerus clausus? Of wordt die piste niet gevolgd? Hoe zal dit verder evolueren? Welke stappen werden inmiddels al gezet in overleg met het federale niveau?

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Mevrouw Jans snijdt een terechte problematiek aan. Jongeren die een diploma behalen, moeten uiteraard ook de kans krijgen hun beroep uit te oefenen.

Minister, mevrouw Jans vraagt u naar uw mening. Hoe zult u ervoor zorgen dat het aantal afgestudeerde kinesitherapeuten afgestemd is op het aantal RIZIV-nummers? Zij neemt meteen – wellicht zonder enige voorafname – het woord ingangsexamen in de mond en verwijst daarbij naar de artsenopleiding. U weet dat ik er op dat vlak een uitgesproken mening op na houd. Vandaag wil ik die nog eens uiten. Het is een verkeerd beeld te zeggen dat het aantal geslaagden in het ingangsexamen geneeskunde afgestemd is op het aantal RIZIV-nummers. Er is namelijk geen numerus clausus op dat vlak. Alle studenten die slagen, hebben toegang tot de studies en kunnen ook het diploma behalen.

Minister, ik heb u het al gezegd en ik vraag het ook nu, om in dezen heel goed na te denken over het invoeren van een mogelijk ingangsexamen voor kinesitherapeuten. Ik zeg u dat omdat ik echt bezorgd ben over het gelijkheidsverhaal in het onderwijs. Ik weet uiteraard dat heel wat jongeren die slagen voor dat ingangsexamen, uiteindelijk ook slagen in hun studie. Dat is uiteraard een positieve zaak. Anderzijds weet ik ook – ik heb me daar de laatste tijd nogal wat in verdiept – dat voor jongeren die in een kansrijk gezin worden geboren of die een zeer kwaliteitsvolle school treffen die daar op inzet, de kans tot slagen in het ingangsexamen, behoorlijk hoger is dan van iemand die zich niet in diezelfde omstandigheden bevindt.

U moet dat desgevallend eens bestuderen. Jongeren bereiden zich heel erg voor op dat examen. Er wordt gesteld dat er geen voorkennis moet zijn, maar dat is totale onzin, er moet heel wat voorkennis zijn. Ik heb u ook een schriftelijke vraag gesteld. We stellen vast dat jongeren uit de hogere studierichtingen, zoals Latijn-wiskunde of wetenschappen-wiskunde, de hoogste slaagkansen hebben.

Ik ken situaties waarbij jongeren een half puntje te weinig hebben om te slagen in het ingangsexamen. Dan vraag ik me af wie zal bepalen of die betreffende jongere die studie uiteindelijk al dan niet met succes zal kunnen voltooien. Ik wil er in dit kader nog eens op wijzen dat dit toch wel een zeer discriminerende zaak kan zijn. Het hoeft niet zo te zijn, maar het kan wel zo zijn. Ik wil u vragen om ook na te denken over hoe het ingangsexamen voor geneeskunde in de toekomst moet evolueren.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik kan mij scharen achter het afschaffen van het vergelijkend examen voor kinesitherapeuten om als erkend kinesitherapeut verstrekkingen te mogen verrichten die recht geven op een bijdrage in het kader van de ziekteverzekering. Het gaat in feite om een machtiging om als zelfstandige kinesitherapeut door het RIZIV terugbetaalde prestaties kinesitherapie te mogen verstrekken, dit alles in het kader van een contingentering van het aantal zelfstandige kinesitherapeuten. Ook de Vlaamse opleidingsverantwoordelijken kunnen zich achter de afschaffing van het vergelijkend examen scharen, evenals de studenten en de Vlaamse beroepsvereniging.

De planningscommissie adviseerde het vergelijkend examen af te schaffen, maar adviseerde ook om in samenwerking met de gemeenschappen subquota's te bepalen zodat de studenten zich kunnen oriënteren naar de verschillende afstudeerrichtingen die aansluiten op de verschillende beroepsuitwegen van afgestudeerden. Dit houdt in dat de universiteiten in de masteropleiding verschillende afstudeerrichtingen zouden moeten organiseren die beantwoorden aan de reële behoeften op de arbeidsmarkt. Dit zou ook inhouden dat de universiteiten per afstudeerrichting een toegangsselectie zouden moeten organiseren om op die manier het aantal afgestudeerden per afstudeerrichting te beperken. Dat is het principe van de zogenaamde subquota.

Op dit moment overweeg ik de invoering van een ingangsexamen voor de opleidingen kinesitherapie niet. Een ingangsexamen is niet aan de orde. De opleidingsverantwoordelijken zijn bereid na te denken over alternatieven voor de afschaffing van het toelatingsexamen, maar u mag ook niet vergeten dat op dit moment de federale regelgeving nog niet gewijzigd is en de gemeenschappen nog niet bevoegd zijn voor het vaststellen van subquota. Alvorens we kunnen starten met deze oefeningen moet er werk worden gemaakt om het nodige cijfermateriaal te

verzamelen over de beroepsactieve zelfstandige kinesitherapeuten en over de reële behoeften op de arbeidsmarkt. Het opleggen van beperkingen aan het aantal instromende of het aantal uitstromende studenten, is een ingrijpende maatregel die alleen maar kan worden overwogen indien het echt nodig is en op basis van betrouwbaar cijfermateriaal over de actuele en toekomstige reële behoeften. Maar, nogmaals, het is op dit moment niet aan de orde.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Minister, ik dank u voor het antwoord. Dat u achter het afschaffen van het uitgangsexamen staat, verheugt me. Ik wist ook al dat uw partijgenoten in de Federale Regering die visie ook steunden.

U zegt dat het op dit moment nog niet aan de orde is. Mijn vraag aan u is wanneer het wel aan de orde zal worden gesteld. In welke mate hebt u daar een zicht op en in welke mate is er al een overleg geweest met de federale overheid? Het staat duidelijk in het federale regeerakkoord. Ik ga er dan ook van uit dat er een duidelijke timing over is opgesteld.

U merkt heel terecht op dat we op basis van objectieve cijfers moeten nadenken hoe we dit verder zullen aanpakken, zoals een kadaster met een zicht op welke kinesitherapeuten er zijn en welke behoeften er zijn in de toekomst. We zitten natuurlijk ook met de vergrijzing: de behoefte aan kinesitherapeuten zal wellicht groter worden. Dat moet goed worden ingeschat. Men zal zowel vraag als aanbod op een correcte manier op elkaar moeten afstemmen.

U zegt dat het nu niet aan de orde is, maar er is wel heel wat denkwerk en cijferwerk nodig om tot een visie te komen. Wat mij en de N-VA betreft, is dit wel al aan de orde. Ik vind dat we daar wel al over moeten nadenken en de nodige gegevens verzamelen en de verschillende pistes uitdokteren. Minister, gaat u daar verder werk van maken? Of wacht u gewoon af, kijkt u wat er op het federale niveau gebeurt, en zult u dan pas in gang schieten?

Minister Pascal Smet: U bent ongetwijfeld op de hoogte van de aanpak van de Vlaamse Regering van de voorbereiding van de bevoegdheden die overkomen. U weet dat er een centrale aanpak is vanuit de Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (DAR). Er zijn fiches over opgesteld. Dat zal de komende maanden op het juiste moment worden aangepakt, trouwens in overleg met mijn collega van Welzijn die in dezen ook wel iets te vertellen heeft. Als het over de arbeidsmarkt gaat, ligt het meer in zijn bevoegdheid dan in de mijne. We zullen dat tijdig aanpakken en zorgen dat we tijdig een oplossing kunnen vinden.

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Minister, ik ben heel verheugd dat u zegt geen nieuw ingangsexamen te zullen organiseren.

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister, ik zou wel eens willen weten hoe de subquota zullen worden geïnterpreteerd.

Minister Pascal Smet: Ik heb gezegd: eerst de cijfers en dan zullen we het bekijken. Maar we hebben de bevoegdheid nog niet. We hebben het zelfs nog niet besproken in de regering. In het leven is nooit iets uitgesloten, maar het is nu niet aan de orde.

De heer Boudewijn Bouckaert: Het is een beetje hypocriet om te zeggen dat er geen ingangsexamen zal komen.

Mevrouw Lies Jans: Ik wil de conclusie van mevrouw Deckx hier toch tegenspreken. Het is niet de bedoeling dat we ons a priori voor of tegen ingangsexamens gaan uitspreken. Het enige wat telt, is dat we de juiste cijfergegevens hebben, dat het kadaster er is en dat we dan op basis van objectieve criteria gaan beslissen of een ingangsexamen al dan niet noodzakelijk is. Ik wil hierover nog geen uitspraken doen en ik denk ook dat het niet wijs is dat anderen dat doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het toeleiden naar een procedure voor diplomagelijkschakeling - 1916 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Twee weken geleden stelde de Koning Boudewijnstichting de door haar gepubliceerde studie ‘Immigrant citizens survey’ voor. Daaruit blijkt onder meer dat bijna 70 procent van de Belgische ondervraagden – migranten dus – nog geen enkele stap heeft ondernomen om elders verworven diploma’s of competenties te laten gelijkgeschakelen.

Dat is jammer, aangezien geschoolde migranten in Europese landen vaak de erkenning verkrijgen van hun buitenlandse kwalificaties als ze een aanvraag indienen. Naar een hoofdreden voor het niet indienen van een dossier, blijft het gissen. Ik citeer een passage: “De survey vroeg aan de in het buitenland opgeleide migranten niet waarom ze geen erkenning aanvroegen. Het is mogelijk dat migranten gewoon niets afweten van erkenningsprocedures. Het is ook mogelijk dat de procedures zo lastig en stroef zijn dat veel migranten worden afgeschrikt en dat enkel zij die zeker zijn dat ze zullen slagen, een aanvraag indienen. Het kan ook zijn dat de migranten denken dat een formele erkenning hen niet zal helpen gezien het beperkte aantal beschikbare jobs op de arbeidsmarkt of de sceptische houding van de werkgevers. Er zijn nog veel andere verklaringen mogelijk voor de lage aanvraagcijfers.”

Minister, wat het toeleiden betreft naar een procedure voor diplomagelijkschakeling kan het in Vlaanderen toch wat beter. In uw beleidsbrief zei u over de elders verworven competenties (EVC’s) – een thematiek die hierop uiteraard nauw aansluit – het volgende: “Recent bereidde ik een discussienota ‘Naar een geïntegreerd EVC-beleid’ voor, waarin de basis voor een geïntegreerd EVC-beleid voor het hoger onderwijs, volwassenenonderwijs, werk, cultuur, jeugd en sport wordt gelegd. Op basis van de verwerking van de besprekingen en adviezen zal ik tegen maart 2012 een conceptnota ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorleggen. Het is de bedoeling een stabiel financieringsmodel voor EVC uit te werken, dat in de reguliere financieringssystemen wordt ingebed. Om te weten hoe we dit moeten aanpakken, zet ik in 2012 een aantal projecten op om EVC-trajecten concreet vorm te geven.”

Minister, erkent u dat de toeleiding naar diplomagelijkschakeling beter kan? Indien ja, hoe wilt u dit concreet verbeteren? Indien nee, waarom niet? Wat is de stand van zaken voor het goedkeuren van de conceptnota omtrent een geïntegreerd EVC-beleid? Hebt u ondertussen reeds enkele projecten om de EVC-trajecten concreet vorm te geven, opgestart? Indien ja, welke zijn die? Indien nee, waarom niet?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: In de ‘Immigrant citizens survey’ werden migranten in vijftien Europese steden bevraagd naar hun uitdagingen met integratie. Een van de vele vragen was: hebt u een erkenning van kwalificaties aangevraagd en werd ze aanvaard? In de meeste steden vroeg slechts een kwart tot een derde van de in het buitenland opgeleide immigranten de erkenning van zijn of haar diploma aan. In 70 procent van de gevallen werd het studiebewijs volledig of gedeeltelijk erkend.

De survey vroeg niet waarom ze geen erkenning aanvroegen. Er worden wel een aantal redenen gesuggereerd, maar het zijn suggesties. Concluderen dat de toeleiding naar een procedure van diplomagelijkschakeling beter kan, is maar een mogelijke oorzaak. De studie zegt immers dat naast het gebrek aan kennis van erkenningsprocedures nog vele andere verklaringen mogelijk zijn voor de lage aanvraagcijfers. Alvorens daaruit conclusies te kunnen trekken, stelt de studie zelf, moet er nog verder worden onderzocht waarom zo weinig migranten een aanvraag indienen. Er is toch 70 procent van een volledige of gedeeltelijke erkenning positief te noemen.

Op dit moment doet het Agentschap voor Kwaliteit in Onderwijs en Vorming (AKOV) al heel wat inspanningen om de procedures en de mogelijkheden van diplomagelijkschakeling bekend te maken via allerlei intermediaire organisaties. Jaarlijks biedt NARIC-Vlaanderen (National Academic (& Professional) Recognition and Information Centre) een tiental dagcursussen aan voor trajectbegeleiders binnen de onthaalbureaus en de VDAB om hen wegwijs te maken in de erkenningsprocedures en bij de samenstelling van het aanvraagdossier, zodat ze aanvragers kunnen toeleiden naar de juiste procedure en zodat een volledig dossier wordt ingediend. De aanvragen mogen bovendien worden ingediend in het Nederlands of het Engels om de taalbarrière te verlagen.

Daarnaast participeert NARIC-Vlaanderen actief aan beurzen en evenementen waar ook heel wat migranten aan deelnemen. Daarnaast wordt er in de procedure ook rekening gehouden met het feit dat vluchtelingen soms niet alle nodige bewijsstukken kunnen verzamelen, een procedure die in overeenstemming is met de aanbevelingen vervat in de Lissabonconventie met betrekking tot de erkenning van diploma's van hoger onderwijs. Overigens hebben niet alle migranten behoefte aan een formele gelijkwaardigheid van hun diploma om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt.

Naar aanleiding van de goedkeuring van de conceptnota betreffende de hervorming van de integratie- en inburgeringssector van minister Bourgeois gaf de Vlaamse Regering op 15 juli 2011 de opdracht aan de ministers van Onderwijs, Inburgering en Werk om een concept uit te werken voor centra die zullen instaan voor leeradvies en -oriëntering van volwassenen met leervragen. Deze centra zullen de huidige Huizen van het Nederlands en de consortia volwassenenonderwijs omvatten. Ook hebben ze wellicht een taak inzake adviesverlening en oriëntatie als regionaal informatiepunt voor erkenning van verworven competenties (EVC's). Ook een toeleiding naar een procedure van diplomagelijkschakeling kan daarin vervat worden. Overigens werken sommige Huizen van het Nederlands al samen met onthaalbureaus inzake toeleiding naar diploma-erkenning, bijvoorbeeld met het Brussels Onthaalbureau (bon).

Verder kunnen we ook eventueel nog bijkomende infobrochures of flyers verspreiden bij de gemeentelijke onthaal- en inschrijvingsdiensten voor nieuwkomers en bij OCMW's. Op dit moment zijn we bezig met het verder versoepelen van de procedure voor de erkenning van buitenlandse studiebewijzen, onder meer door het invoeren van een niveaugelijkwaardigheid waarbij het kwalificatieniveau van het buitenlandse studiebewijs erkend wordt als overeenstemmend met een van de kwalificatieniveaus in de Vlaamse kwalificatiestructuur.

Daarnaast zal er ook voorzien worden in een mogelijkheid om substantiële verschillen tussen het kwalificatieniveau van het studiebewijs in het land van herkomst met het kwalificatieniveau van een vergelijkbare opleiding in Vlaanderen te compenseren door competenties die verworven werden in een beroepscontext, al dan niet via een EVC-traject. Dat is vooral een opportuniteit voor oudere migranten met een zekere beroepservaring.

Er werd door de administratie een nota opgesteld over het EVC-beleid. Er wordt de adviesraden nu om advies gevraagd over die nota. Na die fase kunnen we die nota definitief opstellen. Er lopen overigens binnen de associaties in het hoger onderwijs al meerdere jaren EVC-trajecten in het kader van het Flexibiliseringsdecreet. Alle toekomstige wijzigingen hangen af van de adviezen en de nota die de komende maanden zal worden voorgesteld.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, ik dank u voor de toelichting en de verduidelijking van de stand van zaken. Ik was aanwezig bij de publieke voorstelling van die studie. Er is inderdaad iets merkwaardigs aan de hand. Vanuit de survey zelf heeft men niets kunnen concluderen omdat de vraag niet zo gesteld was om ze ten gronde te analyseren. Er zijn dus verschillende mogelijke redenen.

Ik stel deze vraag in de commissie Onderwijs, maar vanuit de invalshoek van inburgering is het toch wel een opvallende vaststelling dat specifiek voor die categorie van legale migranten – want daar ging die studie over – er nog een tandje bij kan worden gestoken wat diploma- en competentie-uitwisseling betreft.

Ik stel vast dat er toch mogelijkheden zijn. U hebt het over de versoepeling van de procedures. Ik denk dat er al een zeer belangrijke knoop kan worden ontward wanneer dat duidelijker wordt en zeker als de Huizen van het Nederlands, de onthaalbureaus enzovoort op dezelfde ‘bal’ springen – als ik dat zo mag zeggen.

Het lijkt mij vooral interessant dat u het hebt over competenties van ouderen, mensen die beroepservaring kunnen voorleggen. Er kan op dat vlak heel wat positief werk verricht worden zodat die cijfers verbeteren. De algemene conclusie was immers dat de uitwisseling van diplomagegevens enzovoort kan worden verhoogd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het hoge aantal hernieuwers dat nog geen school- of studietoelage heeft aangevraagd - 1905 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, ikzelf, maar ook u hecht heel veel belang aan schooltoelagen voor mensen die daar recht op hebben. U zegt in uw beleidsnota ook dat het belangrijk is dat diegenen die recht hebben op studiefinanciering, die ook aanvragen en krijgen.

U maakt ook werk van de automatische toekenning van de studiefinanciering. Wij volgen dat vanuit het parlement nauwgezet op en hopen nog steeds dat u dat deze legislatuur zeker kunt finaliseren. In tussentijd moeten wij rekenen op de vele mensen op het terrein die informatie geven aan ouders over het feit dat zij mogelijk in aanmerking komen voor een studietoelage.

De intermediären signaleren dat zij beduidend minder aanvragen van school- of studietoelagen binnenkrijgen in vergelijking met vorig jaar. De datum voor de aanvraag is met een maand verminderd. Minister, kan dat eventueel de oorzaak zijn van het feit dat minder ouders een school- of studietoelage aanvragen?

Dit jaar kan de aanvraag gebeuren tot 1 juni, dus tot het einde van deze week. Minister, klopt het dat er op dit moment minder take-up is dan vorig jaar? Zo ja, wat ziet u als mogelijke oorzaak? Indien de vervroegde deadline daar een rol in zou spelen, wat zult u dan doen aan het gegeven dat ouders mogelijk niet op de hoogte zijn van die vervroegde deadline en daardoor misschien die school- en studietoelage missen?

Ik ben benieuwd naar de informatie die u ons kunt geven.

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Mevrouw Helsen heeft het reeds aangehaald: de automatisering van de studietoelage is voor ons allemaal een heel belangrijk dossier. Kunt u ons een stand van zaken geven van dat dossier?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, u weet dat mijn administratie op mijn vraag verschillende maatregelen heeft genomen om te communiceren over de nieuwe uiterste indieningsdatum vanaf dit school- en academiejaar. Op 10 mei hebben alle vernieuwers een herinneringsmail of – diegenen die geen toegang tot e-mail hebben – in de loop van de tweede week van mei

een papieren aanvraagformulier in de bus gekregen om hen aan te sporen alsnog een aanvraag te doen. Ook de lezers van Schooldirect, M-Weter, Klasse voor Ouders, e-brief Ouders XTR en XTR Strong, 6000 intermediairs die met kansengroepen werken, hebben allemaal de herinnering gekregen dat er dit jaar een maand minder tijd was om de aanvraag voor de school- en studietoelage in te dienen.

Het klopt dat de eerste cijfers lieten uitschijnen dat er minder aanvragen zouden zijn. Vandaag zijn er echter al meer dan 410.000 aanvragen, terwijl er dat vorig jaar 415.000 waren. Ik denk dus dat we ongeveer op dezelfde grootteorde zullen uitkomen. Uw initiële vrees siert u. Het lager aantal aanvragen was ons ook opgevallen. Om die reden hebben we die herinneringsmail op 10 mei dan ook gestuurd. Nu blijkt dat, wellicht dankzij die mail, toch nog heel wat mensen de aanvraag hebben ingediend en dat we ongeveer op hetzelfde cijfer zullen uitkomen.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Blijkbaar hebt u tijdig gereageerd op basis van de vaststelling.

Minister Pascal Smet: De administratie die ons dat gesignaleerd heeft, verdient ook een pluim.

Mevrouw Kathleen Helsen: Ik vind het belangrijk dat de overheid dat nauwgezet opvolgt. Het was voor mij niet duidelijk dat er initiatieven werden genomen. Daarom heb ik die vraag om uitleg ook ingediend.

Er werd mij enkel door de intermediairen gemeld dat er minder aanvragen waren. Dat er een extra mailing of schrijven gebeurd is, heeft er toch toe geleid dat de mensen wakker geschoten zijn en het nodige hebben gedaan om te krijgen waar ze recht op hebben. Dat is positief. Ook volgend jaar moet tijdig worden nagegaan in welke mate er een take-up is, zodat de administratie tijdig kan reageren indien er minder aanvragen zijn.

Mevrouw Kathleen Deckx: Minister, wat is dan precies de stand van zaken over de automatisering van de studietoelage?

Minister Pascal Smet: Die is bezig, dat had ik toch al geantwoord tijdens de begrotingsbesprekingen?

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Katrien Schryvers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de pilootprojecten in het deeltijds kunstonderwijs - 1932 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers: Minister, het verontrust me een beetje dat het zo stil geworden is rond het deeltijds kunstonderwijs (dko). Daarom wil ik met deze vraag om uitleg graag eens peilen naar de stand van zaken.

Een hele tijd geleden, in maart 2011, stelde u een eerste conceptnota over de hernieuwing van het dko voor. Een tweede conceptnota werd toen aangekondigd, eerst voor het najaar 2011, nadien voor het voorjaar van 2012. Dat voorjaar is nu echter ook al voorbij.

In die tweede nota zou onder meer aan bod komen wat de gevolgen voor de leerkrachten zijn en hoe de overgang naar de nieuwe structuur en het vernieuwde opleidingsaanbod kan worden begeleid. Daarnaast zullen vanzelfsprekend – want helemaal niet onbelangrijk – ook de financiële consequenties van heel de omschakeling bekeken moeten worden.

De bedoeling was en is nog steeds, veronderstel ik, om de geplande vernieuwingen in het dko te implementeren vanaf het schooljaar 2014-2015.

Daartoe kondigde u vorig jaar aan van 1 januari 2012 tot 31 augustus 2014 een aantal pilootprojecten – geen proefprojecten – in het kader van en ter voorbereiding van het vernieuwde dko te willen subsidiëren. Hiervoor werden ook middelen opgenomen in de begroting. De startdatum van die pilootprojecten werd nadien verschoven van 1 januari 2012 naar 1 september 2012. Ik vind het ook wel logisch dat zo'n project per schooljaar loopt.

De projecten moeten, zo antwoordde u op een schriftelijke vraag van mij, instrumenten opleveren die academies helpen om de voorstellen van de conceptnota zo goed mogelijk in de praktijk te brengen. De geselecteerde pilootprojecten krijgen de opdracht om hun opgedane ervaringen en expertise te ontsluiten voor andere academies en instrumenten te ontwikkelen die kunnen helpen bij het implementatieproces. Om die reden hebben de pilootprojecten ook de bedoeling om pedagogische en didactische expertise op te bouwen en te verspreiden.

Vandaag is, althans bij mijn weten, nog niet geweten welke pilootprojecten werden geselecteerd, hoewel de datum voor indiening inmiddels verstreken is. De selectie is nochtans op korte termijn noodzakelijk voor de planning van het volgend schooljaar. De academies en filialen zijn momenteel bezig met de voorbereiding en het op punt stellen van de communicatie naar 1 september toe.

Minister, welke pilootprojecten zullen op 1 september 2012 van start kunnen gaan en waar? Hoe gebeurde de selectie?

Indien de selectie nog niet is gebeurd, hoe zal die dan gebeuren? Hoeveel projecten hebt u ontvangen?

Welke middelen worden hieraan verbonden? Hoe worden die verdeeld over de verschillende pilootprojecten? In een eerder antwoord stelde u dat de middelen worden toegekend aan de organisatoren van de proefprojecten, namelijk de pedagogische begeleidingsdiensten en/of de lerarenopleidingen. Is bepaald hoe zij de middelen zullen verdelen?

Hoe ziet u ten slotte de verdere planning aangaande de hervorming van het deeltijds kunstonderwijs? Wanneer mogen we de tweede conceptnota verwachten?

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Minister, ik sluit mij graag aan bij de vragen van mevrouw Schryvers. Ik heb u daar ook een schriftelijke vraag over gesteld. Op 28 maart kreeg ik uw antwoord, waarin u stelde dat de pedagogische begeleidingsdiensten en de lerarenopleiding nog tijd hadden tot 27 april. Ik neem aan dat de datum voor het indienen van projecten inmiddels inderdaad verstreken is.

Anderzijds heeft de Vlaamse Regering 372.000 euro uitgetrokken voor het financieren van die projecten. Dat is een aanzienlijk bedrag. Er moeten dus fatsoenlijke projecten kunnen worden ingediend. Ik sluit me dan ook graag aan bij de vragen van mevrouw Schryvers.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: De commissie heeft uit de ingediende pilootprojectvoorstellen reeds een gemotiveerde rangschikking opgesteld. Die rangschikking gebeurde op basis van de beoordelingscriteria zoals die opgenomen zijn in het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 2012.

Mevrouw Schryvers, kent u die criteria of zal ik ze voorlezen?

Mevrouw Katrien Schryvers: U hoeft ze niet voor te lezen indien ik ze kan terugvinden in de omzendbrief.

Minister Pascal Smet: Ja, het staat ook in het besluit.

Het dossier werd overgemaakt aan de inspecteur van Financiën. We wachten momenteel op zijn advies. Zodra we dat advies hebben ontvangen, zullen we de nodige beslissingen nemen in dat dossier.

Het klopt dat het gaat om 372.000 euro per schooljaar. Die middelen worden inderdaad toegekend aan de organisatoren van de proefprojecten, maar dat impliceert niet dat het type van organisatie een selectie criterium vormt. De middelen worden met andere woorden niet a priori verdeeld over het type organisatie, namelijk pedagogische begeleidingsdienst of hogeschool. Die organisaties bepalen dus niet hoe de middelen verder verdeeld worden. De middelen worden toegekend aan kwaliteitsvolle projecten in functie van het gevraagde budget en uiteraard binnen het beschikbare budget.

In de loop van juni zullen we starten met de eerste besprekingen van de tweede nota in de interkabinettenwerkgroep. Ik heb die een paar weken geleden voor het grootste deel gevalideerd. U zult dat nog wel vernemen. Ook de financiering is daarin opgenomen. Ik hoop dat we de nota eind september kunnen lanceren.

Mevrouw Katrien Schryvers: Minister, ik dank u voor uw antwoord. U zegt dus dat de selectie gebeurd is en dat er een gemotiveerde randschikking is. Is het mogelijk daar al iets meer over te zeggen? De middelen werden toch uitgetrokken? Wanneer zullen onze academies dan op de hoogte worden gebracht?

Minister Pascal Smet: Dat zal voor de zomer zijn. Zo snel mogelijk.

Mevrouw Katrien Schryvers: Ik vind dat toch wel wat laat om nog voorbereidingen te kunnen treffen voor de organisatie van het volgend schooljaar.

Ik noteer dat de tweede conceptnota eind september beschikbaar zal zijn. Ik hoop dat we die in het najaar zullen kunnen bespreken.

Minister Pascal Smet: De nota zal beschikbaar zijn in september of oktober.

Mevrouw Katrien Schryvers: Kunt u misschien zeggen hoeveel projecten er geselecteerd werden?

Minister Pascal Smet: Neen.

Mevrouw Katrien Schryvers: U laat daar dus niets over los.

Minister Pascal Smet: Ik heb het dossier nog niet gezien. De commissie stelt een advies op over de rangschikking, dat gaat naar de inspecteur van Financiën en nadien komt dat dossier pas bij mij. Ik bemoei mij daar dus niet mee.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Wij kijken vol verwachting uit naar de geselecteerde projecten. We zullen u die vragen opnieuw stellen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

**Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de invulling van nieuwe kleuter-
klassen in Antwerpen en de conformering ervan aan de vigerende regelgeving
- 1899 (2011-2012)**

**Vraag om uitleg van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams
minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de extra plaatsen in het
Antwerps onderwijs
- 1935 (2011-2012)**

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Minister, een tijdje geleden heb ik u nog eens ondervraagd over het plaatstekort voor kleutertjes en instappertjes in Antwerpen. Men had toen een tekort van ongeveer 400 plaatsen voor instappertjes.

Wat heeft men in Antwerpen intussen gedaan? Schepen Voorhamme, verantwoordelijk voor Onderwijs, heeft een uitgebreide screening laten gebeuren in Antwerpen, op zoek naar nieuwe plaatsen waar eventueel kleuteronderwijs en klaslokalen voor instappertjes kunnen worden gehuisvest. Na die uitgebreide screening heeft de stad Antwerpen ongeveer acht plaatsen geselecteerd waar schooltjes voor instappers en kleutertjes voor het eerste kleuterklasje zouden kunnen worden ingericht. Dit zou een extra capaciteit van een 280-tal plaatsen betekenen.

Nu zijn daar wel wat problemen bij. Er zijn heel wat mooie locaties geselecteerd. Vanuit persoonlijk oogpunt vind ik nog altijd de locatie in het Nachtegalenpark de mooiste, louter om het feit dat ik als kind in dat park het meeste ging spelen en er de grootste emotionele band mee heb. Men spreekt nu ook over het inrichten van schoolboten, waar kleutertjes les kunnen volgen. Mij lijkt dat al een meer eigenaardige inrichting van kleuterklasjes. Een boot op het water en kleutertjes, ik weet het zo niet, ik vind dat niet voor de hand liggend. Tot daar aan toe.

Het grote probleem waarmee we geconfronteerd worden, is dat er blijkbaar wat te doen is over wie die scholen gaat inrichten en wie die scholen zal beheren. Wie zal dat zijn: het stedelijk onderwijs, het Gemeenschapsonderwijs, het vrij onderwijs? Op dit moment is er, zeker bij het vrij onderwijs, enige terughoudendheid om deze verantwoordelijkheid op te nemen. Uiteraard gaat het om een kwestie van middelen. Kleuteronderwijs inrichten, kost natuurlijk geld. Een woordvoerder van het katholiek onderwijs stelde: “Wij gaan ons alleszins niet in een avontuur storten.”

Elk kleuteronderwijs moet verbonden zijn aan een basisonderwijs. Als ik me niet vergis, bepaalt het decreet dat je vanuit de kleuterklas verder kunt doorgroeien naar het basisonderwijs en dat je nagenoeg op één locatie je basisonderwijs kunt afmaken. Ik denk dat daar enigszins een probleem bestaat.

Wat Antwerpen-stad betreft, heb ik genoteerd dat de stedelijke overheid nog altijd reikhalzend uitkijkt naar de Vlaamse overheid om de nodige middelen te krijgen om een en ander op poten te zetten. Dit punt stond niet in de schriftelijke versie van mijn vraag, maar ik denk dat u voldoende op de hoogte bent van het dossier om daarop te kunnen antwoorden. In Antwerpen is er een politieke discussie geweest over het feit dat men het geld van het zogezegde stadiondossier wil overhevelen om extra capaciteit te creëren in het onderwijs. Het compromis is geworden dat van die middelen – 11 miljoen euro – 70 procent zal worden teruggestort vanuit de Vlaamse Regering. Ik vind dat een belangrijk feit.

Minister, ik zou graag uw standpunt kennen over de situatie in Antwerpen en het feit dat er wordt gevraagd naar bijkomende middelen. Wat was het resultaat van de gesprekken die u hebt gehad met de stad Antwerpen? Welke bijkomende maatregelen zult u nemen om deze geselecteerde plaatsen en schooltjes operationeel te krijgen tegen september 2012? In hoeverre voldoen deze schooltjes aan de vigerende regelgeving?

Bijkomend wil ik u vragen in hoeverre met heel dat plan dat nu in Antwerpen is opgevat, vanuit de Vlaamse Regering bijkomende middelen zullen worden gegeven aan de stad Antwerpen om dat kleuteronderwijs in te richten. Het verhaal dat nu gaat, is dat de 11 miljoen euro die men uit de stedelijke fondsen voorschiet om schooltjes in te richten in Antwerpen, voor 70 procent terugkrijgt van de Vlaamse overheid. Mijn bijkomende, toch wel cruciale vraag is: is dat een bijkomend budget, of is dat een reeds vastgelegd budget, zijnde de miljoenen die u al had toegezegd en waarvan u mij al had gezegd dat het extra middelen zijn waarin is voorzien voor Antwerpen? Komt daar nu nog bij, of is dat gewoon de 15 miljoen euro waarin u reeds had voorzien en waarbij er geen extra middelen vanuit de Vlaamse overheid voor Antwerpen komen?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, ik heb een zeer gelijkaardige vraag. We weten allemaal dat Antwerpen met een groot plaatstekort te kampen heeft, vooral voor de instappers. Daarom zouden er acht nieuwe scholen bijkomen, nog voor het begin van het schooljaar. Uiteraard is het zeer goed dat alle kindjes een plaats krijgen op 1 september. Het is eigenlijk nogal vanzelfsprekend. Toch stel ik me wat vragen bij de praktische uitvoering hiervan.

Minister, de stad Antwerpen investeert in infrastructuur om elk kind een plaats te garanderen, maar volgt u met de middelen die nodig zijn om personeel en omkadering te financieren? Wanneer komt er duidelijkheid over het vrijmaken van deze middelen? Is er al duidelijkheid over welk net deze scholen zal beheren? Behoort het tot de mogelijkheden hier een pluralistisch of netoverschrijdend initiatief uit te bouwen? Wat vindt u van het Antwerpse initiatief om een lokale campagne te voeren voor de aanwerving van extra leerkrachten? De stad Antwerpen kondigde aan tegen 2013 nog 2000 extra plaatsen te creëren. Welke rol zal de Vlaamse overheid daarin spelen? Wat is in deze context van schaarste nog de waarde van de vrije schoolkeuze van de ouders? Het blijkt dat die voor vele ouders absoluut onbestaande is op dit moment. Hoe is het te verklaren dat er niet sneller wordt ingespeeld op een toename van het aantal kinderen dat geboren wordt? Dreigt het haastwerk van vandaag de kwaliteit van het onderwijs niet onderuit te halen?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister, collega's, uiteraard gaan we hier het debat van de gemeenteraad van Antwerpen niet voeren. Evenmin wil ik op de luchtbel van de varende kleuterklas ingaan. Minister, wel wil ik u de suggestie doen om de formules die u subsidieert, of waar Vlaanderen middelen voor vrijmaakt, het best duurzaam zouden zijn en betaalbaar. De middelen voor Onderwijs zijn immers niet onuitputtelijk, en in periodes van besparingen zeker niet. Bovendien zijn de middelen voor scholenbouw jammer genoeg veel te beperkt. We moeten dus driemaal nadenken alvorens we kiezen voor bepaalde formules.

Ik zou ook graag hebben dat de formules die in Antwerpen kunnen worden gesubsidieerd door de Vlaamse overheid, ook in de rest van Vlaanderen kunnen, zowel op het vlak van infrastructuur als inzake beheer. Wat betreft de beheersformules denkt men er het best even over na wat de consequenties zijn voor de rest van Vlaanderen.

Ingaande op de suggestie van mevrouw Meuleman: ook op het vlak van personeelsbeleid en de eventuele campagnes denk ik dat in de andere delen van Vlaanderen dezelfde zorgen aanwezig zijn. Tot hier een kleine tip voor de minister.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Welke maatregelen hebben we al genomen? Het is al een tijdje geleden, maar u zult het zich ongetwijfeld herinneren dat we in Onderwijsdecreet XX maatregelen hebben genomen die het mogelijk maken de hertelling gemakkelijker te doen en vroeger te laten doen in verband met alles wat de omkadering betreft. Er zijn een aantal

voorwaarden aan verbonden. Dat betekent dat telkens als er nieuwe scholen worden opgestart, ze onmiddellijk een hertelling en een nieuwe omkadering krijgen. We hebben ook de afstandsregel versoepeld, precies om dat allemaal mogelijk te maken. U herinnert zich dat ongetwijfeld. Ik ga er dan ook niet in detail op in.

Hoe gaan we daarmee om? U weet dat ik ervoor heb gekozen om een centrale Vlaamse taskforce te hebben, met daarin alle hoofden van de netten, ikzelf en de topambtenaren. Die komt vaak bijeen, maar nu wat minder. Daarnaast hebben we heel wat lokale taskforces. Die zijn belast met de coördinatie van de noden op het terrein, in eerste instantie met het vaststellen ervan om dan, in overleg met alle netten, te bekijken hoe daar het best op geantwoord wordt. U weet dat dat in Antwerpen heel goed loopt, onder voorzitterschap van de schepen van Onderwijs, Robert Voorhamme, met van in het begin een grote betrokkenheid en gedrevenheid bij alle netten en alle ambtenaren in Antwerpen. Die zomer in 2010 was het echt draaien voor al die mensen, ook voor de Vlaamse ambtenaren. Ze hebben ervoor gezorgd dat de kinderen naar school konden in 2010 en op 1 september 2011 en ze zullen er ook wel voor zorgen dat dat kan op 1 september 2012.

U weet dat scholen worden gecreëerd door de netten, hetzij door het stedelijke net, zoals in Antwerpen, hetzij door het vrije net of door het gemeenschapsonderwijs, maar niet door de Vlaamse overheid. De Vlaamse overheid faciliteert, past regelgeving aan als het moet en geeft geld. Om u een idee te geven: we hebben 24,4 miljoen euro nieuw geld gegeven aan Antwerpen. In 2010 was dat 6,8 miljoen euro, in 2011 was dat 2,7 miljoen euro en dit jaar is het 14,9 miljoen euro. In totaal betekent dat dat ongeveer 38 procent van de capaciteitsmiddelen naar Antwerpen zijn gegaan. Ik denk dat men in Antwerpen zeker niet mag klagen, want bijna de helft van het extra geld dat Vlaanderen heeft vrijgemaakt, is naar Antwerpen gegaan.

Iedereen is daarbij betrokken. Het is ook niet altijd voor iedereen gemakkelijk om de juiste locatie te vinden. Het is belangrijk dat de netten garanties krijgen, in het bijzonder het vrije net. Ze krijgen die ook van ons. Het is ook goed dat de stad Antwerpen die middelen heeft vrijgemaakt omdat men op die manier iets sneller aan scholenbouw kan doen.

We hebben elk jaar geld gegeven. U hebt juist de bedragen gehoord. De Vlaamse overheid is dan ook verplicht om ervoor te zorgen dat kinderen naar school kunnen gaan, en ze moet daar middelen voor geven. Ik bevestig uitdrukkelijk dat, als de voorstellen beantwoorden aan concrete dossiers die aan de regelgeving voldoen en die nodig zijn voor de capaciteit, we 70 procent van die 14 miljoen euro zullen terugbetalen. Het kan zelfs meer zijn, dat hangt af van wat de reële vraag zal zijn volgend jaar in Antwerpen om kinderen een school te geven.

We hebben ondertussen een haalbaarheidsstudie gedaan naar de capaciteitsmonitor om te kijken of we dat kunnen uitbouwen. Dat is niet zo evident om te doen. Het is belangrijk dat we samen met de lokale overheid proberen in te schatten hoeveel plaatsen er bij moeten komen. In Antwerpen heeft men dat goed aangepakt.

We hebben uiteraard altijd contact met de stad Antwerpen. We hebben op dat vlak zelfs heel goede contacten. We proberen ook om goed samen te werken in het belang van de Antwerpse kinderen. Belangrijk is ook te weten dat ik aan de stad heb gevraagd om in mijn naam – mijn medewerkers waren er bij – samen met het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) en de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) een ESR-matige begrotings-technisch neutrale operatie uit te werken waardoor we in de toekomst nieuwe scholen kunnen bouwen en al langer vooruit in de tijd kunnen bouwen. Ik verwacht eerstdaags de definitieve nota. Als die goed is, kan de Vlaamse Regering ze goedkeuren. Op basis daarvan zullen we gemakkelijker op een structurele manier een antwoord kunnen geven.

Mijnheer De Meyer, ik hoor u al denken dat de oplossing die we uitwerken voor Antwerpen, ook een oplossing is die in heel Vlaanderen moet kunnen gelden en toegepast worden. Daarover ben ik het met u eens.

Mijnheer Wienen, uiteraard moeten alle scholen aan de nieuwe regelgeving voldoen, dat is nogal evident. Ik heb ook begrepen dat de geselecteerde bouwprojecten die door de extra capaciteitsmiddelen worden gefinancierd, op schema zitten en in de loop van 2012 operationeel moeten zijn.

Wat de schoolboot betreft, denk ik dat de kinderen dat heel plezierig zullen vinden. Als dat aan de regelgeving voldoet, is dat oké. Er worden boten voor allerlei dingen gebruikt. Er wonen mensen op een boot, er gaan mensen naar de cinema op een boot, mensen gaan eten op een boot, mensen slapen op een boot. Ik denk dat er ook wel kinderen op een boot naar school kunnen gaan, op voorwaarde dat het allemaal wettelijk in orde is en er voldoende maatregelen worden genomen voor de veiligheid van de kinderen, maar daar twijfel ik niet aan. Mijnheer De Meyer, wees eerlijk: als kind op een boot naar school gaan, dat hebt u zelf nooit meegemaakt.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Minister, ik dank u voor het antwoord. Het enige wat ik een beetje kan afleiden uit uw antwoord, is dat de gemeenteraadsverkiezingen steeds dichterbij komen en alle dossiers beginnen te beïnvloeden. In dezen wijzigt er niet veel met wat u al aan mij had verteld enkele maanden geleden. Ik stel vast dat er nu blijkbaar altijd gewag wordt gemaakt van bijkomende middelen die door Vlaanderen worden verschaft. Dat is ook zo voor Mechelen, waar schepen voor Onderwijs Gennez – misschien toevallig ook een partijgenote van u – ook gewag maakt van extra middelen die ze krijgt.

Minister Pascal Smet: Mijnheer Wienen, Roeselare – met een CD&V-minister – heeft ook veel middelen van mij gekregen. Halle ook.

De heer Wim Wienen: Dat Antwerpen met de heer Voorhamme extra middelen krijgt, à la bonne heure. Ik stel alleen vast dat de middelen die worden gegeven, geen bijkomende middelen zijn. Het zijn middelen die al lang in de begroting ingeschreven staan. Minister, die 14,9 miljoen euro die worden besteed aan Antwerpen, daarvan hebt u me anderhalve maand geleden ...

Minister Pascal Smet: Excuseer me dat ik u onderbreek, maar het is niet omdat er twee keer een bedrag van 14 miljoen euro is, dat dat dezelfde 14 miljoen euro is. Dat is een prefinanciering. U weet dat er nog extra plaatsen nodig zijn. Bij scholenbouw gaat er wel wat tijd over. Nu kunnen met deze middelen sneller scholen worden gepland, die voor volgend jaar gepland waren, en kan er sneller aan de netten worden gezegd dat ze die mogen bouwen, want het geld is er.

De heer Wim Wienen: De 14 miljoen euro waar u het nu over hebt, is bijkomend op de 14 miljoen euro die u vorige keer hebt toegezegd? Dan spreken we nu dus over 28 miljoen eirp , of bijna 30 miljoen euro die naar de stad Antwerpen gaat?

Minister Pascal Smet: Ja, maar niet alleen voor 2012, ook voor 2013. We gaan dat niet in 2012 maar in 2013 terugbetalen. Daarom is het ook een prefinanciering.

De heer Wim Wienen: Het is dus bijkomend.

Minister Pascal Smet: Hoe we dat zullen verdelen, zal afhangen van de bouwprojecten.

De heer Wim Wienen: Dus gaat het in totaal over 30 miljoen euro voor Antwerpen?

Minister Pascal Smet: Het gaat over meer. Antwerpen heeft 6,8 miljoen euro gekregen in 2010, 2,7 miljoen euro in 2011 en van de Vlaamse overheid 14,9 miljoen euro in 2012. Nu zal de stad Antwerpen 14 miljoen euro bijleggen om extra scholen te bouwen in 2012 en in 2013. Wij wisten sowieso dat we in 2013 geld aan Antwerpen zouden moeten geven. Dat geld zal in 2013 worden terugbetaald. Het is louter toeval dat het twee keer gaat over 14 miljoen euro.

De heer Wim Wienen: Ik noteer dat het bijkomende middelen zijn.

Minister Pascal Smet: Dat is toch schitterend, mijnheer Wienen. Daar bent u toch blij om?

De heer Wim Wienen: Daar ben ik niet geheel ontevreden over, minister.

Minister Pascal Smet: Dus u bent blij. Ik heb het begrepen.

De heer Wim Wienen: U zult me daarover niet op een verkeerd been zetten. Het enige waar ik nog mee blijf zitten, is wie het onderwijs zal inrichten in de verschillende scholen.

Minister Pascal Smet: Dat is simpel. Dat is ofwel de staat, ofwel het vrij onderwijs ofwel het Gemeenschapsonderwijs.

De heer Wim Wienen: Maar vandaag, 29 mei, heeft nog niemand zich ertoe geëngageerd daar onderwijs in te richten.

Minister, we mogen niet vergeten dat dat onderwijs operationeel moet zijn in september 2012. Men moet uiteraard de kans krijgen zich in te schrijven. De inschrijvingsprocedures moeten dus voordien, tijdens de vakantiemaanden, lopen. Binnen dit en een maand moet het dus duidelijk zijn wie daar onderwijs zal inrichten en hoeveel kleuterleiders er ter beschikking zijn om die kleuterschool operationeel te maken. Daarover bestaat nog altijd onduidelijkheid. We weten niet welk onderwijsnet werkzaam zal zijn op die acht plaatsen. Met die acht plaatsen hebben we overigens nog steeds een tekort van 210 leerlingen. 210 kleuters hebben op dit moment nog geen plaats.

We weten nog steeds niet wie op die acht geselecteerde plaatsen het onderwijs zal inrichten en wie de kleuterleiders zal leveren.

Minister Pascal Smet: U weet dat misschien niet.

De heer Wim Wienen: Maar, minister, dit is het parlement. Als u informatie achterhoudt voor het parlement, moet u dat weten. Ik zou dat allesbehalve kunnen appreciëren. Het parlement is nog altijd de controlerende macht tegenover de regering. Als ik u een vraag stel, moet u een eerlijk antwoord geven aan dit parlement.

Minister Pascal Smet: Ik ben altijd eerlijk.

De heer Wim Wienen: Als u beweert dat we in Antwerpen veel verder staan, dat er een inrichtende macht is en dat er kleuterleiders zijn, mag u dat hier ook vertellen.

Minister Pascal Smet: Dat zeg ik toch niet.

De heer Wim Wienen: U zegt tegen mij: “U weet dat misschien niet.” U mag het ons hier vertellen.

Minister Pascal Smet: Maar, mijnheer Wienen, hebt u ooit een school weten opengaan zonder inrichtende macht? Hebt u dat ooit al geweten?

De heer Wim Wienen: Dat is nu net mijn vraag. Zullen die acht locaties op 1 september kunnen opengaan?

Minister Pascal Smet: Vraag dat aan de gemeenteraad van de stad Antwerpen.

De heer Wim Wienen: U weet blijkbaar meer, aangezien u zegt: “U weet dat misschien niet.” Ik zou dan graag hebben dat u de kennis waarover u beschikt, deelt met de commissie Onderwijs van dit parlement. Dat is uw plicht als uitvoerende macht tegenover deze wetgevende macht.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: En vooral ook uw plicht tegenover de ouders, zou ik daarbij willen aanvullen. Zij moeten hun kind inschrijven in een school, terwijl ze niet weten wie er de inrichtende macht zal zijn.

Wij hebben het hier zo vaak over vrije schoolkeuze, vrijheid van onderwijs en dat je moet kunnen kiezen voor een bepaald pedagogisch project. In de praktijk is daar dus absoluut geen sprake van. Je moet een soort wilde gok wagen en hopen dat het het pedagogisch project van je keuze zal zijn. Dat zal dan pas achteraf blijken, nadat je je kind al hebt ingeschreven.

Minister, ik heb geen antwoord gekregen op mijn vijfde vraag: wat is in deze context van schaarste nog de waarde van de vrije schoolkeuze van de ouders? Op dit moment is die alvast onbestaande.

Minister, ik heb ook geen antwoord gekregen op mijn derde vraag: hoe zullen wij in godsnaam de leerkrachten vinden om onderwijs te geven in die scholen? Het is een soort beleid van een pleister op een wonde achteraf en vlug vlug proberen de brandjes te blussen die er overal ontstaan, is het niet in Antwerpen, dan wel in Brussel, Mechelen, enzovoort. Dat is niet houdbaar. U probeert op korte termijn brandjes te blussen, maar u zult dat geen jaren meer kunnen volhouden. Er is echt een vooruitziend beleid nodig, wil dit niet verder ontploffen. Ik ben er niet zo gerust in als u dat blijkbaar bent. Wie zal die scholen uitbaten? Waar zullen de leerkrachten vandaan komen? Hoe kunnen de ouders dit aanvaarden? Ik vind het allemaal zeer twijfelachtig.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister, ik zal meegaan in uw humor. Als u dan toch boten gebruikt voor schoolgebouwen, is daar wel een voordeel aan verbonden. Als u ze in Antwerpen niet meer nodig hebt, kunnen ze eventueel naar Gent of Brussel varen. (*Gelach*)

Het zal misschien een tijdje duren, maar uiteindelijk geraken ze er wel.

Ik vind het uiteraard ook sympathiek wanneer kinderen op schooluitstap gaan varen – u zegt het zelf. Laat dat duidelijk zijn.

In alle ernst stel ik mij toch de vraag of het bouwen van scholen op boten op dit moment financieel wel verantwoord is. Is de kostprijs vergelijkbaar met andere schoolgebouwen? Of is het veel duurder? Werd dat onderzocht of werd dat idee zomaar gelanceerd?

Ik vermoed – u mag mij tegenspreken – dat het hier om een veel hogere kostprijs gaat. Aangezien de middelen uitermate beperkt zijn, heb ik daar uiteraard vragen bij.

Minister, u hebt nog eens gesproken over uw plannen op termijn, waar we met belangstelling naar uitkijken. U sprak ook over de ESR-neutraliteit. Dat doet mij eraan denken dat minister Muyters bij de begrotingsbespreking in december zei dat hij, samen met u, binnen enkele maanden iets meer zou vertellen over de verdere gesprekken rond ‘Design, Build, Finance, Maintain’ (DBFM) wat de ESR-neutraliteit betreft. Werd daar al een akkoord over bereikt? Werd dat dossier al afgerond of loopt het nog?

Minister Pascal Smet: Het dossier loopt nog altijd. Zolang het loopt, leggen we er geen verklaringen over af. Dat wil niet zeggen dat we niets doen. We zijn ermee bezig. (*Opmerkingen van mevrouw Gerda Van Steenberge*)

Dat is altijd zo. Het is inherent aan zulke dossiers. Het gaat over een belangrijk dossier, ook voor Europa. Het loopt op dit moment. Ondertussen loopt het programma ook. Het is dus niet zo dat het programma plots geblokkeerd zou zijn. Integendeel, het loopt op kruissnelheid. De DBFM-scholen worden gebouwd. De enige vraag is of het al dan niet ESR-neutraal is. Die onderhandeling loopt met BNP Paribas Fortis en Eurostat.

Het is in eerste instantie aan de lokale overheid en de inrichtende macht om te kiezen waar ze onderwijs inrichten. Daar komt de Vlaamse overheid niet tussen. Als dat financieel in orde is en aan bepaalde normen voldoet, dan kan het. Voldoet het er echter niet aan, dan kan het niet. Of het nu een boot of een circustent is, interesseert mij ‘à la limite’ niet: zolang die kinderen daar maar goed onderwijs kunnen genieten en het aan de regelgeving voldoet.

De heer Jos De Meyer: Los van de kostprijs.

Minister Pascal Smet: Nee, dat hangt ervan af. We moeten de kostprijs redelijk houden.

Het is echter wel belangrijk, mijnheer De Meyer, dat die kinderen op 1 september effectief naar school kunnen gaan. Als we dan misschien 10 cent meer uitgeven per kleuter dan we normaal zouden doen, vind ik die 10 cent wel goed besteed. Ik neem aan dat u het wel met mij eens zult zijn dat we dat doen.

Mevrouw Meuleman, het is nu eenmaal zo. We hebben altijd gezegd dat we de eerste drie jaar aan crisismanagement zullen moeten doen. Ik ben er ook niet verantwoordelijk voor hoe de mensen het de afgelopen tien jaar hebben ingeschat of gepland. Ze werden ermee geconfronteerd. We hebben ervoor gezorgd dat die kinderen plaats zullen hebben op 1 september in die scholen. Iedereen heeft mij voor zot verklaard toen ik zei dat we dat zouden doen, u inbegrepen. We zijn erin geslaagd. U zou daar beter blij om zijn.

Het klopt – daar hebt u gelijk in – dat de vrije onderwijskeuze van ouders in stedelijke omgevingen, zoals Antwerpen, onder druk komt te staan. Dat heb ik de afgelopen drie jaar ook bevestigd. Ik zal dat ook niet ontkennen. Bovendien letten we er met alle netten op dat bij de verdeling van de middelen de verhoudingen min of meer hetzelfde blijven. Dat is het streefdoel. Daar worden ook afspraken rond gemaakt. Het stijgt proportioneel. Een stad is ook geen plaats waar enorm veel ruimte is. Misschien hebt u plots een idee om dat probleem op te lossen, maar ik neem aan dat u niet zult voorstellen dat we de Grote Markt van Antwerpen vol zullen bouwen met scholen.

Het is ook niet zo evident om daar plaatsen en locaties te vinden. Dat kunt u ons niet verwijten. Het klopt dat we in de Vlaamse samenleving een enorme vrije keuze hebben die we in bijna geen ander Europees land kennen. Dat zet natuurlijk kosten op beschikbaarheid en afstand. Wat ik belangrijk vind, is dat de scholen in Antwerpen goed onderwijs geven. Wegens de huidige situatie kunnen we ouders niet altijd in de eerste school van hun keuze een plaats garanderen, maar dat is overigens op het platteland ook niet altijd zo. Daar moeten ouders soms ook kiezen voor een andere school omdat de ene vol is. Ik zal niet ontkennen dat dat onder druk staat. De globale verhoudingen worden echter wel gerespecteerd.

Het gaat er nu plots over dat we in een diepe economische en financiële crisis zitten. Dit jaar alleen al gaat het om een capaciteit van 28 miljoen euro. Die hebben we vrijgemaakt. Mevrouw Meuleman, u zou in uw handen moeten klappen. We hebben dat geld gevonden in een budgettair moeilijke situatie, verspreid over Vlaanderen. Want, mijnheer Wienen, het is niet alleen waar sp.a-schepenen zijn, zoals in Roeselare, Halle, enzovoort. Waar een capaciteitsprobleem is, zal men inderdaad geld krijgen, ongeacht wat de kleur van de schepenen van Onderwijs is. Zo functioneer ik niet. Dat heb ik nog nooit zo gedaan, en dat zal ik ook nooit doen.

Daarom proberen we met de stad Antwerpen een nieuwe, andere financiële constructie uit te werken, die ons zal toelaten de komende jaren te plannen en niet op een of twee jaar, maar op vier of vijf jaar tijd scholen te bouwen waardoor we inderdaad in een meer relaxte situatie – ook naar ouders toe – kunnen komen. Het centraal aanmeldingssysteem, ons Vlaams systeem, mevrouw Meuleman, zal vanaf 1 september operationeel zal zijn. Men begint dat nu operationeel te maken en we beginnen nu ook de dubbele inschrijvingen te ontdekken. Dat zal ook nog wel een effect hebben. Het is dankzij dat systeem dat we dat allemaal beter organiseren. Ik vind net als u dat dat soms veel tijd vergt, maar we leven nog altijd in een democratie. Dat vergt blijkbaar soms wat meer tijd.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Op dit moment kan ik behoorlijk goed inschatten hoe uw persoonlijke relatie met de heer Robert Voorhamme is. U zegt dat ik het aan hem moet vragen en aan de gemeenteraad. U vraagt mij dus hem ermee lastig te vallen en niet u. We zullen dat wel doen. Ik kan die tip enkel volgen.

U maakt zich sterk dat u het zult financieren zolang het aan de voorwaarden en de regelgeving voldoet. Ik vraag me af hoe bepaalde locaties die worden ingevuld als kleuterscholen, kunnen voldoen aan de regelgeving als we niet weten wie daar de inrichtende macht zal zijn.

We weten dat die kleuterscholen moeten verbonden zijn aan een basisschool. Als we echter niet weten wie de inrichtende macht is, weten we ook niet in hoeverre die kleuterscholen zullen verbonden zijn aan een basisschool. Dat lijkt mij belangrijk.

De heer De Meyer sprak over de luchtbel van de varende kleuterklassen. We zijn nu in een situatie terechtgekomen waarbij we weten dat de geplande schoolboten nu al aan het zinken zijn. Ik weet dat men, met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen, voor de meest prangende problemen een witte duif uit de hoed wil toveren. Ik kan daar misschien nog wel wat begrip voor opbrengen. Ik denk dan echter aan de woorden van Toon Hermans: “De duif is dood, mijnheer.”

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, u zegt dat ik blij zou moeten zijn dat elk kind een plaats heeft in september. Maar dat is toch de logica zelf. In een land waar er zoiets is als schoolplicht, moet iedereen een plaats hebben in september, moet elk kind naar school kunnen gaan. U blijft die pluim op uw hoed steken en zeggen dat u er toch maar voor zorgt dat elk kind naar school kan gaan. Maar dat is toch nogal wieses?

Minister Pascal Smet: Mevrouw Meuleman, mag ik u eraan herinneren dat u mij in 2010 hebt uitgelachen? Vele mensen vonden dat ik onzin aan het vertellen was.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Het is toch de logica zelf dat een kind naar school kan gaan.

Minister Pascal Smet: Dat vind ik ook. Ik ben het met u eens.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Het gaat niet alleen over het naar school gaan. De kinderen zitten in overvolle klassen, in een accommodatie die niet is aangepast aan schoolgaande kinderen. Het is allemaal mooi om in extra omkadering te voorzien. U zegt dat u voor extra leerkrachten zorgt. Een aantal scholen hebben mij echter al gecontacteerd. Zij zeggen dat het allemaal mooi is, die extra leerkrachten, maar dat ze niet genoeg lokalen hebben en dus met grote klassen blijven zitten, ondanks het nieuwe omkaderingsdecreet. Ze kunnen de klassen niet verkleinen omdat ze geen plaats hebben.

Minister Pascal Smet: Maar ze kunnen toch gewoon twee leerkrachten in één klas zetten? Is dat nu zo moeilijk?

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Het infrastructuur- en capaciteitsprobleem is schrijnend, minister. Dat zou een prioriteit moeten zijn, niet alleen van u, maar van de hele Vlaamse Regering. Dat blijft echter in gebreke. Het is schrijnend.

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Ik heb met veel aandacht geluisterd. Ik woon niet in Antwerpen, maar in een stad palend aan Antwerpen. Minister, u zou dat waarschijnlijk een groot dorp noemen.

Minister, ik heb begrepen dat we gedurende de eerste drie jaren aan crisismanagement moeten doen. Ik vind het echter toch wel belangrijk dat we de zaken op lange termijn bekijken. Scholen die worden gebouwd, moeten duurzame gebouwen zijn. Als er ooit minder kinderen komen, moeten die scholen ook op een andere manier ingezet kunnen worden. Hier wordt voortdurend gesproken over Antwerpen, maar dit geldt ook voor andere steden. Ik vrees dat het capaciteitsprobleem op korte termijn niet zal stoppen aan de grens van Antwerpen. Ook de aanpalende gemeenten zullen daarmee te maken krijgen. We moeten dan ook verder in de toekomst kijken en nagaan hoe we dit zullen oplossen.

Minister Pascal Smet: Het gaat hier om een budgettair probleem. Het gaat om geld. Aangezien wij slechts jaar per jaar kunnen voorzien in geld, moeten we op een creatieve manier en op een meerjarentermijn ESR-matig voorzien in geld. Ik kan minister Muyters niet overtuigen om 50 miljoen euro in Antwerpen te investeren. We moeten per jaar en op basis van reële noden werken. We zijn dan ook op zoek naar een oplossing om dat ESR-neutraal te doen. Dat is niet evident. Er moeten constructies worden opgezet die aan strenge Europese vereisten moeten voldoen. Dat is het proces waar we nu aan werken. Daarnaast moeten we leerkrachten vinden. We hebben inderdaad extra middelen, maar het is niet de Vlaamse overheid die leerkrachten aanwerft. Dat gebeurt nog altijd via de scholen. Mevrouw Meuleman geeft me graag voor van alles en nog wat de verantwoordelijkheid. Ik wil wel verantwoordelijk zijn, maar dan moet wel eerst een decreet worden goedgekeurd dat mij daar verantwoordelijk voor maakt. *(Opmerkingen van de heer Jos De Meyer)*

Mevrouw Meuleman, sommige scholen hebben inderdaad infrastructuurproblemen, maar men moet daar ook creatief over durven te denken. Wanneer men een klas heeft met 25 kinderen en men krijgt een bijkomende leerkracht, dan kan men in die klas twee leerkrachten plaatsen. Men moet die klas niet altijd ontubbelen. Geen enkele studie toont aan, behalve misschien een beetje voor de kleuters, dat de grootte van de klassen determinerend is voor de schoolresultaten. Dat is een grote Vlaamse mythe. Dat betekent dat men perfect kan werken in een grote klas met twee leerkrachten. Men zal wat creatiever out of the box moeten leren denken.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, u doet nu enorme inspanningen om de problematiek in Antwerpen op te vangen. Het gaat dan vooral over het basisonderwijs. Wij weten echter allemaal dat dit probleem zich straks zal voordoen in het secundair onderwijs. Bereidt u op dit moment met het onderwijsveld en met de steden die dit probleem kunnen verwachten, de problematiek voor? Hoe zult u dit opvangen? Dat is nog een veel complexere situatie. We weten immers niet welke keuzes er gemaakt zullen worden en welke mogelijkheden er zijn. Wordt dat nu al voorbereid? We hebben misschien de indruk dat het over een lange termijn gaat, maar over enkele jaren zal dit probleem zich voordoen in het secundair onderwijs. Het zou goed zijn om uit deze situatie de nodige lessen te trekken. Worden daar al stappen gezet?

Minister Pascal Smet: Dat is een terechte opmerking. Het aantal kinderen in het secundair onderwijs zal de komende jaren echter merkwaardig genoeg licht dalen. Er is dus nog wat marge. Bovendien zal dit probleem zich pas over zes à tien jaar voordoen. Intussen wordt het secundair onderwijs volledig hervormd. We hebben echter wel aan de lokale taskforce gevraagd om de situatie in het oog te houden. Op Gent en Antwerpen na, was er in vele steden en gemeenten geen goed zicht op de reële onderwijssituatie. Er waren nog wel andere uitzonderingen, afhankelijk van de schepen en van de lokale overheid. De plaats waar dit moet gebeuren, is het gemeentelijke niveau.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■